

“TOZ BEZİ” FİLMİ ÖRNEĞİNDE KADINLARIN VAROLUŞSAL YALNIZLIKTAN TEK BAŞINALIĞA GEÇİŞİ¹

Şeyda Özçelik Aydoğan²

Meral Serarslan³

Araştırma Makalesi

Başvuru Tarihi: 20.10.2025

Kabul Tarihi: 22.02.2026

ÖZ

Yalnızlık anlamsal açıdan çok katmanlı bir olgudur. Dışsal koşulların etkisiyle deneyimlenen yalnızlık, özgür iradeyle seçilen tek başlıktan farklıdır. Tek başına kalan birey özgürleşme sürecinde benliğini tanımaktadır. Varoluş felsefesinde yalnızlık kaygı durumlarından biri olarak tanımlanmakla birlikte kişinin özgürleşmesine giden yolda önemli bir adımdır. Birey çelişkili biçimde yalnızken mutsuzluğu yaşar fakat, tek başına kaldığı anlarda kendini keşfeder ve benliğini tanıma imkanı bulur. Bu çalışmada, yalnızlık olgusu *Toz Bezi* (2015) filmi üzerinden varoluşsal bir bağlamda incelenmektedir. Çalışmanın temel problemi, kadın karakterlerin toplumsal ötekileştirme sonucu deneyimledikleri yalnızlığın, zamanla bireysel bir tercihle tek başlılığa ve özgürleşme sürecine nasıl dönüştüğüdür. Dolayısıyla çalışmada yalnızlık, çalışmada bireyin maruz kaldığı edilgen bir durum olmanın ötesinde, tek başlılık aracılığıyla öz benliğini tanıma ve geliştirme süreci olarak ele alınmıştır. Bu bağlamda film, kadın karakterlerin maruz kaldığı yapısal tahakkümü ve bu tahakkümden koparak kendi varlıklarını inşa etme süreçlerini temsil etmektedir. Çalışmada nitel bir yöntem olarak felsefi eleştiri tekniği kullanılmış; filmdeki metaforlar, ontolojik temalar ve ideolojik yapılar analiz edilmiştir. Sonuç olarak, başlangıçta dışsal faktörlerle yalnızlık yaşayan kadın karakterlerin, sürecin sonunda bu durumu bilinçli bir tercihe dönüştürerek özgürleşme yoluna girdikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yalnızlık, Varoluşçuluk, Tek başlılık, Sinema, Toz bezi filmi

THE TRANSITION OF WOMEN FROM EXISTENTIAL LONELINESS TO SOLITUDE IN

TOZ BEZİ

ABSTRACT

Loneliness is a multi-layered phenomenon in terms of meaning. Loneliness experienced due to external circumstances is different from solitude chosen by free will. The individual who is left alone defines their identity in the process of liberation. In the philosophy of existence, loneliness is defined as one of the states of anxiety, but it is also an important step on the path to the liberation of the individual. The individual experiences unhappiness while being alone in a contradictory way, but discovers themselves and finds the opportunity to recognize their

¹ Bu çalışma 2023 yılında 6. Uluslararası Sinema ve Felsefe Sempozyumunda “Toz Bezi Filmi Örneğinde Kadının Varoluşsal Yalnızlığı” başlığıyla bildiri olarak sunulmuştur.

² Arş. Grv. Dr. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema ve Televizyon Bölümü, seydaaydogan@aku.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8590-1160

³ Prof. Dr. Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü, mserarslan@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2059-5585

identity when they are alone. In this study, the phenomenon of loneliness is examined in an existential context through the film *Toz Bezi* (2015). The main problem of the study is how the loneliness experienced by female characters as a result of social othering is transformed over time into solitude as an individual choice and a process of liberation. Therefore, loneliness in this study is approached not merely as a passive condition to which the individual is subjected, but as a process of recognizing and developing one's true self through solitude. In this context, the film represents the structural domination experienced by the female characters and their processes of breaking away from this domination to construct their own identities. The philosophical critique technique was used as a qualitative method in the study; the metaphors, ontological themes, and ideological structures in the film were analyzed. As a result, it was determined that the female characters, who initially experienced loneliness due to external factors, transformed this situation into a conscious choice at the end of the process and embarked on the path to liberation.

Keywords: Loneliness, Existentialism, Solitude, Cinema, Dust cloth film

GİRİŞ

Yalnızlık, toplumsallık kadar insan yaşamının temel bir boyutudur. Sosyal çevre eksikliği ya da bireyin içsel dünyasından kaynaklanan nedenlerle ortaya çıkabilen yalnızlık, çoğunlukla olumsuz bir anlam yüküyle değerlendirilir. Ancak varoluşçu felsefe, yalnızlığı bireyin kendilik bilincine ulaşmasında önemli bir durak olarak ele alır. Bu perspektife göre, birey yalnızlık deneyimi aracılığıyla kendisini tanıma, karar alma ve özgürleşme süreçlerine yönelir. İnsan sosyal çevresinin varoluşunu kavradığı an yalnızlık hissini ne olup olmadığını anlamaya başlar. Dolayısıyla birey sosyal çevresinin eksikliği ya da duygusal destekten yoksunluk durumunda yalnızlık duygusunu deneyimleyebilir. Oysa tek başlılıkta birey özgür seçimi sonucu kendi kendine kalmak isteyecektir. Çünkü varoluş felsefesine göre, yalnızlık bireyin kendi "ben"ine ulaşması ve onu sağlamlaştırması için gereklidir. Aynı zamanda insanı diğer canlılardan ayıran düşünme ve irade ile hareket etme yetisi varoluşçu felsefenin özgürlük kavramında birleşir. Varoluşçu filozofların çoğu bireyin tek başına kaldığı düşünme anlarından bu sebeple övgüyle bahsetmiştir.

Bu çalışmada *Toz Bezi* (2015) filmindeki kadın karakterlerin yalnızlık deneyiminden tek başlılık tercihine nasıl evrildikleri çözümlenmektedir. Bu kapsamda filmdeki karakterlerin yalnızlık deneyimleri, varoluşçu filozofların özgürlük, kaygı, seçim, kendilik ve anlam arayışı gibi kavramları doğrultusunda analiz edilmiştir. Filmin anlatı yapısı, karakter gelişimi, mekânsal ve zamansal düzenlemeler, simgesel anlatım biçimleri ve kamera kullanımı, felsefi açıdan çok

katmanlı bir çözümleme ile ele alınmıştır. Özellikle kadın karakterlerin içsel dönüşüm süreçleri, toplumsal zorunluluklar karşısındaki tavırları ve yalnızlıkla ilişkileri, varoluşsal bir sorgulama süreci içerisinde değerlendirilmiştir. Felsefi eleştiri, merkezine eseri koyan çağdaş eleştiri türlerinden biridir. Fakat, eserin yalnızca biçimsel açıklaması ile değil diğer eleştiri türlerinden farklı şekilde iletilen mesaj ile ayrıca ilgilenir. Burada amaç biçimden soyutlanmış bir eser incelemesi yapmak değil içeriğe ağırlık vererek bütüncül bir analiz yapmaktır (Savaş, 2006, s. 129). Sinemanın biçimsel nitelikleri ve içeriği felsefi kavramlarla ilişki içindedir. Sinema ile felsefenin bağlantısı çoğunlukla insan doğasına dair düşünce geliştirmeye yardımcı olmasıyla ortaya çıkar. Anaakıma bağlı olsun ya da olmasın filmlerin anlatısında felsefi altyapı güçlü olabilmektedir (Kabadayı, 2013, ss. 51-52). Bu bağlamda çözümleme nesnesi olarak seçilen *Toz Bezi* (2015) filmi üzerinden yalnızlık ve tek başlılık temalarını varoluşsal bir çerçevede incelemek için felsefi çözümleme tekniği uygun bir araç olmaktadır.

1. Yalnızlık Neyin Eksikliği?

İnsan varoluşunun ana karakteristiklerinden ilki yalnızlık diğeri ise birlikteliktir. Yalnızlığın çok iyi analiz edilmesi gerekir çünkü, içsel ya da dışsal kaynaklı olsun, yalnızlık en nihayetinde kişinin iç dünyasını etkilemektedir. Başkaları tarafından anlaşılmadığını düşünen, diğerlerinden ve çevresinden memnun olmayan veya bazen Tanrı'ya yaklaşmak gibi amaçlarla istemli biçimde yalnızlığa çekilen insanlar içsel yalnızlık yaşar. Bu çekilme hali her zaman kötü algı yaratmamalıdır, bazen umut, dua gibi olumlu çağrışımlara kapı açtığı için kişinin hayata pozitif bakmasında etkili olabilmektedir. Dışsal yalnızlık ise her ne kadar sosyo-kültürel koşullar, fiziksel sınırlılıklar gibi çevresel etkenleri kapsasa da bireyin içsel yalnızlık yaşamasının bir sebebi olabilir. Yakın kaybı ve yaşlılık benzeri yalnızlık faktörlerinin insanın iç dünyasına etkisi buna örnektir (Doğan ve Tüzer, 2024, ss. 144-145).

Kalliopuska'nın (1986), araştırmalarına göre dört tür yalnızlık vardır. Bunlar; Derin yalnızlık, çevresiyle ilişkisi kesilen bireyin ruhsal bunalım yaşamasıdır; Sosyal durum yalnızlığı, gruba dahil olmak isteyen kişinin toplum içinde kendini yabancı hissetmesidir; Duygusal yalnızlık, bireyin çevresel değil ama ruhsal beklentilerini karşılayamadığı durumda ortaya çıkan yalnızlıktır; Gizli yalnızlık, kişinin kendi

inde yaşadığı üzüntüleri dışına yansıtmadığı, davranışlarının normal seyrinde ilerlediği yalnızlıktır. Filmde bu yalnızlık türlerinin hepsi görülmektedir. Çünkü, etnik köken sebebiyle ötekileştirilen kadınlar ve toplumsal cinsiyet normlarına bağlı olarak ötekileştirilen kadınlar olmak üzere kadınların sürekli yalnız kaldıklarına şahit olunmaktadır. Sosyolog Robert Weiss, yakınlıkla bağlantılı duygusal bağın yokluğundan kaynaklı duygusal yalnızlık ile daha geniş bir temas grubunun veya sosyal ağın yokluğundan kaynaklanan sosyal yalnızlık arasında ayırım yapmıştır. Duygusal yalnızlık partner ilişkisinin son bulmasıyla meydana gelmektedir. Sosyal yalnızlık ise, partner tarafından değil komşuluk, arkadaşlık gibi sosyal çevre tarafından doldurulabilecek yalnızlık türüdür (Gierveld vd., 2006, ss. 486-487). Dykstra ve Fokkema da (2007, s. 2), Weiss gibi sosyal açıdan çevresi ile bütünleşmede sorun yaşayan insanların yalnızlığı ile hayatında özel kişi eksikliğinden kaynaklı duygusal bağlamda yalnız hisseden insanların yalnızlığına vurgu yapar. Sosyal yalnızlık nispeten küçük bir alana sahip olan akraba, arkadaş, komşu gibi ağların kişileri arasında yaygındır. Ayrıca evlilik tarihi ile sosyal yalnızlık arasında bağlantı olabildiği gibi boşanan çiftlerde eşlerin yokluğundan kaynaklı duygusal yalnızlık yaşanması olasıdır. Peplau ve Perlman'a göre de (1984, ss. 15-16) yalnızlık, bir kişinin sosyal ilişkiler ağı nitelik ve nicelik olarak noksan olduğunda ortaya çıkan hoşnutsuzluğa tekabül eden bir deneyimdir. Onlar, sosyal bilimcilerin tanımlarını dikkate alarak şu üç noktaya değinmiştir. Birincisi yalnızlık sosyal ilişki eksikliğinden kaynaklanır. Bu genellikle bireyin sosyal ilişkilerindeki değişimin ürünüdür. İkincisi yalnızlık öznel bir deneyim olarak nesnel biçimde gerçekleşen sosyal izolasyondan farklıdır. Bu bazen yalnızken yalnız hissetmemeye bazen de kalabalıklar içinde yalnız hissetmeye işaret etmektedir. Üçüncüsü ise, yalnızlık huzursuzluk yaratan, devam etmesi halinde yaşamsal tehdide vardırıran ciddiyeetteki deneyime karşılık gelir.

Yalnızlığın ilişkisel bir fenomen olduğu varsayılarak, başka insanlara karşı yaşanan bağlanma ihtiyacı tatmin edilmediğinde ortaya çıktığı söylenebilir. Ancak şu ayrıma dikkat edilmesi gerekir. Eğer bir kişi sevgi dolu bir ortamda büyümesine rağmen yalnızlık çekiyorsa bu onun iç kaynaklı yaşadığı yalnızlıktır. Önceden yalnızlık sıkıntısı çekmeyen birey sonradan dışlanırsa bu dış kaynaklı yalnızlık kategorisinde değerlendirilebilir. İç ve dış kaynaklı gelişen yalnızlıkta sağlam sosyal

ağın eksikliği dış, çevrenin önemi olmaksızın kişinin içinde yaşadığı yalnızlık (kalabalıklar içinde bile yalnız olabilme) hali iç kaynaklıdır (Svendsen, 2021, s. 40).

1.1. Tek Başınalık: "Kendini Tanımanın Bir Yolu"

Yalnızlığın anlaşılması için tek başınalık kavramına açıklık getirmek gerekir. Çünkü anlam olarak yalnızlıktan ayrı ele alınması gerekse de tek başınalık, yalnızlığın fenomenolojik bir boyutudur. Tek başınalıkta çevrede herhangi bir insanın varlığı/yokluğu sorunsal devreye girerken, yalnızlıkta salt fiziki şartlardan ayrı bir durum söz konusudur. Yalnızlık sadece tek başınalıkta beliren bir şey değildir. Yalnızlık ilişkilerin niteliğine ve içsel şartlara dayanan bir kavramdır (Doğan ve Tüzer, 2024, ss. 145-146). Svendsen'a göre yalnızlık genel olarak olumsuz bir anlam içerir. Ancak tek başınalık olumlu da olabilir olumsuz da olabilir. Yalnızlığa dair yapılan evrimsel açıklamalara göre başkalarıyla birlikte yaşamak üzere gelişmişizdir. Yırtıcılara nazaran iyi korunmak ereğiyle başkalarına daha fazla ihtiyacımız olduğundan evrimsel gelişimimiz bizi gruplar halinde yaşamaya adapte etmiştir. Svendsen, yalnızlığı kronik, duruma bağlı ve geçici olmak üzere 3'e ayırır (2021, s. 39).

1.2. Tek Başınalığa Övgüler

Yalnızlığın salt olumsuz bir anlam içermediği, sadece sosyal ortamdan uzaklaşmayı ifade ettiği düşüncesi ayrı bir yerde konumlanır. Tek başınalığın verdiği özgürlük anlamının da sosyal ortamdan kesin olarak ayrılmayı gerektirdiğini söylemek yanlıştır. Hakikatle baş başa kalabilmek için tek başınalıkla dünya arasında yolculuğa çıkmak lazımdır. Aristoteles'in kendine yeterliliğin ancak tefekkürle geleceğini belirttiği '*Nikomokhos'a Etik*' kitabında (1097b), insanın toplumsal bir hayvan olduğu, onun ailesi ve hemşehrileriyle yaşam sürmesi gerektiği ifade edilir. Ancak filozof, insanın toplumsallığını kısıtlı görmektedir (2014, s. 28). O bilgece köşeye çekilmenin Tanrısal bir yanı olduğunu belirtir. Ancak Aristoteles'in siyasal hayvan dediği insan, başkası olmadan da yaşayamaz. O halde Aristoteles'in toplumdan ayrılarak tek başına kalan insanı bunu kendi tercihi sonucu yapar. Yani varılan nokta aynıdır. Yalnızlıktan ziyade tek başınalık kişinin kendini geliştirmesi hususunda olumluluk arz eder. Aristoteles filozofların düşünce evresinde hissettiği tek başınalığı, toplumsal ve

duygusal yalıtılmışlık halinden irak, toplumsalın farkında olarak toplumsaldan uzaklaşmaya bilinçle varan bir kişinin tercihi şeklinde düşünülmektedir (Duva Kaya, 2022, s. 263). Yalnızlığa kendini geliştirme fırsatı olarak bakan bir diğer isim de Ozan Francesco Petrarca’dır. Onun “Yalnızlık Üstüne” kitabında iç ve dış etkenlerden uzak kalarak mutlu olunabileceği, bağımsız ve yalnız yaşamının erdeme karşılık geldiği savunulmaktadır. İnsanın görevi kendini geliştirmektir ve bu ilerleyiş bir tek yalnız yaşam deneyimiyle elde edilir. Bahsi geçen yalnızlık diğer insanları sevmeye engel teşkil etmediği gibi, sosyal bir varlık olan insanı diğerleri ile vakit geçirmekte özgür bırakır (Hançerlioğlu, 2007, s. 166).

Atomcu/bireyci bilgi kavramı tek başlılığı hatadan uzak kalmakla aynı bağlantıda ele alır. Bilgi tek başına bireyler tarafından üretilmektedir. Bilhassa gençlik dönemlerindeki etki altına alınma potansiyeli ve başkalarını memnun etme hali kişiyi yalnızla sürüklemektedir. Oysa kişi tek başına kaldığı zamanlarda hakikati ortaya çıkarırken, grupla hareket ettiğinde daha fazla hata yapabilmektedir. Tıpkı Robinson Crusoe’un yalnızlığının onu yanlış yola sokan kalabalıktan uzak bırakması gibidir (Gellner, 2013, s. 29).

Yalnızlık içgörü ve değişime teşvik edici olarak görüldüğünde, insan dünyadan uzaklaşıp kendine dönmeye meyillendir. Modern yaşamın yalnızlığın huzurlu yanına kavuşmayı zorlaştırması bu sebeptir. İnsanın tek başına kalarak düşünmesi bile konuya din parantezinde bakanlar açısından bilhassa bir meditasyon ya da dua kadar önem arz etmektedir. Buna Buda’nın ağaç altında meditasyon yapması ya da Hz. Muhammed’in ramazan ayında Hera mağarasına çekilerek ibadet etmesi örneği verilebilir (Storr, 1988, ss. 33-34).

Antik Çağ’dan günümüze dek farklı görüşler olsa da pek çok düşünür inzivaya giden yalnızlıktan övgüyle bahseder. Seneca’nın: “Bize iyi gelecek başka hiçbir şey olmasa da sadece inziva bile bize faydalı olacaktır”; Nietzsche’nin: “Tenhadaki yalnız insan kendi tarafından tüketilir, kalabalıklar arasında ise başkaları tarafından. Tercihinizi yapın”; J.J. Rousseau’nun: “Ben sadece yalnızken gücümü hissediyorum; diğer zamanlarda, etrafımı saran herkesin oyuncağıyım”; Schopenhauer’un: “Sıradan insan, mutluluğunu kendi dışındaki şeylere bağlar” sözleri buna örnektir (Gümüş Bilgi, 2020). Schopenhauer, insanın tamamıyla kendisi

olabilmesi için yalnız kalması gerektiğini söyler. İnsan yalnız kaldıkça özgürdür der ve yalnızlığı sevmeyen insanın özgürlüğü de sevmediğini savunur. Yalnızlık içinde herkes kendini olduğu şekliyle duyumsama imkanı bulur. Ancak fiziksel yalnızlık zihinsel olana denk düştüğü zaman kişiye iyi gelir. Schopenhauer'a göre insan yalnız kalarak hem kendisiyle baş başa kalır hem de belaların kaynağı olan kalabalıktan arınır. İnsan yalnızlığa doğuştan değil deneyimleri neticesinde ulaşabilir (2008, ss. 131-138).

1.3. Tek Başlılığın Özgürleştirici Yanı

Yalnızlığı açıklayan psikodinamik, bilişsel, sosyolojik, etkileşimsel ve varoluşçu kuramlar vardır. Psikodinamik kuramda yalnızlığın kökleri bebeklik dönemindeki ilişkilerin kalitesine dayanmaktadır. Bilişsel kuramcılara göre yalnızlık, sosyal ilişkilerde tecrübe edilen doyumsuzluktan kaynaklanır. Bireyin sahip olduğu ve olmak istediği, ilişki kıyaslaması yaptığı durumlarda ortaya çıkar. Sosyolojik kuram, insanlar arası ilişkilere bağlı bir yalnızlıktan bahsederken, etkileşimsel kuram, kişinin aidiyet ve bağlanma duygularının tatminsizliği ile yalnızlığın oluştuğunu savunur. Varoluşçu kuramcılara göre ise yalnızlık çelişkili biçimde hem acı verici hem de kişisel gelişim açısından gerekli bir haldedir. İnsanın bir parçası olan yalnızlık, kişinin kendini tanıması ve geliştirmesi hususunda kullanıldığı zaman bireyin kendine yönelik farkındalığı geliştiği için olumlu anlamdadır. İnsan bu yalnızlık evresinde, yabancılaşmaya sebep olan yalnızlık kaygısından kurtularak kendisiyle yüzleşme imkanı bulur (Yakut, 2019, ss. 28-35).

Birbirine içkin halde bulunan varlık korkusuna temas eden dört fenomenden bahsetmek yalnızlık kaygısını açıklamakta önemli bir adımdır. Ölüm korkusunun içinde yer alan "anlam, özgürlük ve yalnızlık" kaygıları iç içe geçmiş durumdadır. Özgürlük korkusu ölüm, anlam ve yalnızlık kaygısını içerir. Yalnızlık ise ölüm ve özgürlük korkusu ile anlamsal bir problem içinde gelişir. Tüm bu kaygı biçimleri kendi aralarında belirli ikilemler oluşturur ve onlarla anlamlı hale gelir. Ölüm- yaşam, özgürlük-mecburiyet, yalnızlık-birliktelikle anlam kazanır. Ölüm yaşamın, yaşam ise ölümün neligini, yalnızlık birlikteliğin birliktelik ise yalnızlığın içini ortaya dökmektedir (Öcal, 2010, ss. 314-315). Ölüm, yalnızlık, özgürlük konuları kaygının

birer nesnesidir. Her ne kadar ölüm iradeden uzak olsa da hayatın anlamını arama, özgür kalma gibi hususlar iradeye bağlı olabilmektedir.

Kişi seçimlerinin sorumluluklarını alırken kaygılarından kaynaklı kaçış yaşayabilmektedir. Varoluşçu filozoflar buna bireyin benliğini keşfetme yolundaki kaygıları olarak bakmıştır. Kişinin kararsızlıkları evrene fırlatılmış olma hissine bürünmesine neden olmaktadır. Birey kendisini başka insanların nazarında değerlendirmeye başladığı an onların istediği kişiyi meydana getirmeye çabalar. Böylesi durumda ortaya çıkan kaygı varoluşçulukta kişinin tüm baskılardan kurtulması ve benliğini kazanması sürecine katkı sağlar (Topakkaya ve Urtekin, 2022, ss. 280-281). May'in de ifade ettiği gibi "başka insanların beklentilerini yansıtan aynalar topluluğu" olmanın ötesine benlik bilinci ile geçilebilir (May, 1997, s. 17). May'e göre bireyin korkuları ve boşluk hissi yalnızlığı doğurur. Bunun sebebi ise birey oluşun kaynağında başkalarıyla olan bağlantının yer almasıdır. Dolayısıyla kişi yalnız kaldığında öz varlığını da kaybetme korkusu yaşar. Başka insanlarla ilişki kurmak aslında bir nevi anne ve babanın çocukluk döneminde verdiği güven duygusundan farklı şekilde hayatla yüzleşmektir. Ayrıca toplum tarafından kabul görmek, endişeyi azaltmaktadır. O halde tek başına olmak ile yalnız kalmak arasındaki ince çizgi toplumun bakışını da belirler. Bir dönem her şeyden uzaklaşmak isteyen insana yapılan olumlu yaklaşım ile partide tek başına olmaktan keyif aldığı söyleyen insana yapılan olumsuz yaklaşım ayrımı bundan kaynaklıdır. Tek başına olmak istemek bir tercih meselesi haline geldiğinde yadırganır, çünkü tek başına kalmak zorunda olanlar kaybedenlerdir algısı zihinlere yerleşmiştir (1997, ss. 28-31).

Aslında tek başına kalan kişi özgür iradesiyle bunu yaptığı için diğerlerinden daha bağımsızdır ve bu durum karşıdaki insana güç gösterisi olarak yansiyabildiği için hoş karşılanmayabilir.

2. Varoluşçulukta Yalnızlık Geçidi

Yalnızlığın birbiriyle etkileşime giren türleri vardır. Bunlar, metafiziksel, epistemolojik, iletişimsel, ontolojik (içsel, varoluşa has), ahlaki, duygusal, sosyal, kültürel ve kozmiktir (McGraw, 1995, ss. 46-54). Ontolojik yalnızlık, öz varlığın parçalanması hissi olduğundan içsel olarak adlandırılmıştır. Ontolojik yalnızlığın

modern kökleri Descartes ile atılmıştır. Onun modern özne kavramı, zaman ve mekandan soyut, kurucu bir varlık olarak insana ve onun düşünen zihnine karşılık gelir. Ontolojik bağlamda, düşünme insan varoluşunun temel dayanağı olarak kişinin kendi başına sürdürdüğü bir işlevdir. Benliğin ikiye bölünmesiyle meydana gelen bir içe dönüş, iç konuşmadır. Yani yalnızlık insan varoluşunun içsel bir gerçekliğidir (Doğan ve Tüzer, 2024, s. 149).

Varoluşçuluk insanı somut varlığıyla ele alır. Yine varoluşçuların yaptıklarını tanımlamaya çalışan Bakewell (2021, s. 34), şunları sıralar: Varoluşçular kişisel, somut insan varoluşuyla haşır neşirdir; insani varoluş diğer varlık türlerinden farklı konumlandırılır. Çünkü diğer varolanlar ne ise o olarak kalırken insan özgürlüğünden kaynaklı ne olmayı tercih ederse odur; bundan ötürü yapıp ettiklerinden sorumlu kaynaktır; kaygı belirerek insani varoluşun bir uzvu haline gelir; sınırlara karşın daha fazlasını isteme söz konusudur, bu da insan varoluşunu belirsiz, sınırları olmasına rağmen aşkın hale büründürür. Din temelli konuya yaklaşan Kierkegard varoluşu irrasyonel tanımlar. Ona göre öznellik tek tek bireylerin eşsiz varoluşunu oluşturan şeydir. O, aynı zamanda varoluş teriminin sadece yaşamının yükümlülüğünü sırtlanan filozof bu uğurda karar alıp seçim yapabilen insanlar için kullanılabileceği fikrindedir (Cevizci, 2020, ss. 939-940). Din, etik ve estetik olmak üzere üç düşünce yolu kurar. Estetik alan güzelle ilgilenen insanın; Ahlaki alan, aile ve topluma karşı sorumluluğunu yerine getiren insanın; Dini alan ise, yalnızlığı tecrübe edip bunalan ve nihayetinde Mutlak'a ulaşan insanın alanıdır (Timuçin, 2011, s. 262). Kierkegaard'a göre yalnızlık entelektüel bir başarı değil, varoluşun mühim bir gerekliliğidir. Bu mühim ihtiyaç sonunda insan bir yandan da suskunluğunu sürdürür. Çünkü varoluşun sesi ancak insanın kendi sesini susturup içsel sese kulak vermesi ile ortaya çıkmaktadır. İnsanın kendi benine ulaşması bir tek yalnızlık ihtiyacını karşılamakla mümkündür (Çelikkan, 2015, s. 364). Bir de Tanrıtanımaz olarak konuya yaklaşan isimler vardır. İlk akla gelen Sartre'dır. O, Nietzsche'nin kendi değerini belirleyen üst insanından ilham alarak insanın özünü kendinin yarattığını söyler. Nietzsche, insanın doğasına yabancılaşarak zevk aldığı şeylerden uzaklaşmasına karşıdır. O, Hıristiyan kültürünün savunduğu köle ahlakının karşısına efendi ahlakını getirmiştir. Üst insan, kendi yaşamını belirleyen, olumlayandır

(Cevizci, 2008, ss. 524-525). Sartre'a göre ise, Tanrının yokluğu söz konusu olduğundan insan dünyayı karşısına almalı ve kendi için seçim yapmalıdır. Özgür olan insan, korkaklığı da cesurluğu da kendisi seçer. Hatta insan yalnızca kendisini değil dünyayı da oluşturan bir güce sahiptir. Kişinin seçimleri diğer insanları, örnek teşkil etme ve sorumluluk bağlamında etkilemektedir. Kısacası seçimler tüm insanlığı ilgilendirir. O halde birey tüm eylediklerinden sorumlu vaziyettedir (Sahakian, 1990, s. 353). Sartre'a göre dünyaya fırlatılan insan yabancılaşma yaşar ve bulantıya girer. İnsan yapıp ettikleriyle baş kaldırıda bulunur ve özgürlüğünü göstermiş olur. Sartre'ın kendinde varlığı kendi kaderini tayin edemeyendir. Ama kendisi için varlık bir ereğe yönelerek kendi kaderini tayin eder. Ona göre insanın özgürlüğü önceden belirlenmemiş bir yapıdadır. İşte Sartre'ın varoluşçu düşüncesinin temeli burada şekillenir: "Varoluş özden önce gelir". Cümlenin açılımı şöyle olabilir: "Kendimi dünyaya atılmış bir şekilde bulduktan sonra kendimin tanımını (doğamı ya da özümü) başka hiçbir nesne ve yaşam formunun yapamayacağı bir şekilde kendim oluştururum". Kendisi için varlık kendini sağlamlaştırma ereğiyle hiçliğe atılır. Burada bilinç meydana gelir. Filozof, "Bulantı"yı insanın kendisidir diyerek kabullenir. Sartre, bireyin bulantısını maskeleymesini, kendine sormadığı "doğru mu yapıyorum?" sorusuna bağlar. Bulantının yolu her ne kadar başka insanların ölüm kalım savaşına karar verme sorumluluğuna da çıksa, eylemlerin ana unsuru olarak kalacaktır (2005, ss. 42-45). Sartre verilmiş özgürlüğe inanmaz, direnişe inanır. Ayrıca ona göre insan ancak diğer insanlarla ilişki kurarak insan olabilir. Birey kendini herhangi bir yalnızlıkta değil, şehirde, yollarda, kalabalıkta, bazen de bir insanda ortaya çıkarabilir. O Heidegger gibi gerçek olan ve olmayan varoluş ayrımı yapmaktan ziyade, özgürlüğün herkeste sonsuz biçimde bulunduğuna inanarak tüm insanları önemser. Dolayısıyla eylemler de değerli veya değersiz gibi bir ayrıma tabi tutulmamaktadır (Timuçin, 2004, ss. 405-406). Varoluşsal özgürlük düşüncesinde Sartre ile benzerlik gösteren isim Karl Jaspers'dır. Ona göre yapılan seçimlerden kişinin kendisi mesuldür çünkü seçim kişinin ta kendisidir. Dolayısıyla kötü seçim yapma telaşı insanda iç sıkıntısına sebebiyet verir. Jaspers'ın önem verdiği başkası, kişinin varoluşunun da temelidir (Foulquie, 1991, s. 99). Diğer önemli isim Heidegger'e göre, varlığının sualini soran bir varolan, "Dasein" (burada olan) olarak tek bir bireyi, insanlar vasıtasıyla varlığın

kendisini irdelemek ister (Akarsu, 1979, ss. 120-121). Heidegger için her “dünya içinde varoluş” aynı zamanda “birlikte varoluş” (Mitsein) demektir. Tek başına kalmak isteyen bir dasein bile mitsein olmayı sürdürmektedir (Bakewell, 2021, s. 65). Heidegger açısından insanın yalnızlığı sorunsalı, bireyin dünyasına başka insanların varoluşunu kabul etmesi fakat bu varoluşun Dasein kavramına temasını kabul etmemesidir. Neticede insani varoluşun toplumsal yanı, kişinin başkalarının ayna imgesinden kendisini görmesi üzerine kuruludur (MacIntyre, 2001, s. 37).

Heidegger’e göre insan dünyayla bir eylemle, üretimle karışır. İnsan dünyanın ürünüydü, artık dünya insanın bir işlevi olagelmıştır. İnsan, bilinmeyen bir güç tarafından dünyaya adeta fırlatılmıştır. Kişi, her zamanki halinden uzaklaşıp, özgün ortama geçişi zaman aracılığıyla desain olarak yapar. Kendi varoluşu üzerine kafa yoran desain, kaygı duyar. Esasında bu kaygı hali zamansallıkla bağlantılıdır. Zamanın sonlu olması, ölüme varma hali insanda kaygı yaratır. Fakat hareket halindeki kendini gerçekleştiren, özgür istenciyle kendi varlığının anlamını sorgulayan insan, en nihayetinde zaman sayesinde desain olur (Akarsu, 1979, ss. 122-130). Korku ile kaygı arasındaki fark, korkunun nesnesinin bilinen şeylerden kaynaklanmasından ileri gelir. Oysa kaygının ve endişenin nesnesi belirsizdir. Endişe, Dasein’ı Dünya İçinde Varlık olarak bireysel, imkanlarını seçmede özgür hale getirir. Bu Varlık, kendi planlarına doğru eğilen tekliktir (Çüçen, 2003, ss.79-80). Vicdan insanı kararlılığa çağırarak, bırakılmış, fırlatılmış da olursa, bulunulan duruma yabancı da kalırsa, burada olmanın verdiği suçun sorumluluğu üstlenilse de belli olmayan kaderin elinde de olursa ve dünya kişiye düşmanca gelse de sıkı durulmalıdır. Alinyazısının ölümün gerçekliği pahasına kişinin ellerinde olması Heidegger bakışından gereklidir. Ölüme mahkum olmanın zorluğu ancak kişinin kararlılığı ve kendine yön verışı ile aşılarak, onu kahramanca bir ölümle yüzleştirir (Akarsu, 1979, ss. 128-129). Filmde Nesrin ve Hatun karakterleri üzerinden belirsiz bir kaderin ve yola çıkışların kararlılıkla sağlamaştırıldığı görülmektedir.

3. “Toz Bezi” Filminin Yalnız Kadınları

Ahu Öztürk’ün yönetmenliğini yaptığı 2015 yapımı “Toz Bezi” filminde, İstanbul’da gündelikçi olarak çalışıp hayata tutunma mücadelesi veren iki kadının hikayesi anlatılmaktadır. Hikaye, bir kadının kendi işlevini, gücünü keşfetme serüveni

olarak, filmin adından hareketle, toz bezi gibi ötekileştirilip önemsizleştirilmesi ile başlamıştır. Filmin adı, kadınların hem yaptıkları işe hem de toplum tarafından nesneleştirilen kimliklerine göndermede bulunur. Filmde, Nesrin'in evi terk eden kocasının gidişi ile yüzleşmesi ve bunu anlamlandırma çabası aktarılırken, Hatun'un ev alma hayalini Nesrin'in kızına öncelik vererek geri plana atışı aktarılmaktadır.

İncelenen filmde, terk eden kocanın Nesrin'in hayatında yalnızlık türlerinden duygusal yalnızlığın ve duruma bağlı gelişen, insan hayatında bir yıkım sonucu oluşabilen yalnızlığın örneklerini oluşturduğu söylenebilir. Ayrıca kadının hayatındaki sorgulamaları sonucu deneyimlediği bu yalnızlığın zaman içinde varoluşsal bir boyuta ulaştığı görülmektedir.

Filmin başında kızı Asmin ile mahalleden yürüyerek geçen Nesrin'in adeta "fırlatılmışlığı", kalabalıklar içinde yalnızlığı onu takip eden kamera aracılığıyla gösterilmektedir. Komşusuna selam veren kadın çevresi olsa bile içindeki boşluk hissinden kurtulamamıştır. Kızının varlığı dahi onu terk eden eşi Cafer'in yerini dolduramamaktadır. Cafer film boyunca iki kere görülmüştür denilirse yanlış olmaz. Onun varlığı sadece Nesrin'in kendini gerçekleştirme uğruna bir sembol olarak anlam kazanmaktadır. Kendi için varlık olma yolunda Cafer sadece bir "İçin"dir. Şöyle de denilebilir, Cafer vardır, çünkü Nesrin'in kendi isteğiyle kendi özünü yaratması gerekmektedir. Başta bahsedilen yalnızlığın olumsuz yanını Nesrin, tek başlılığın özgürlükçü yanını Cafer temsil etmektedir. Hatta bu Hatun için bile geçerlidir. Evde ezilen gündüz temizlik işi yapıp akşam evde yemek hazırlayan kadın, başlarda, tek başlılığı yalnızca hayalinde gerçekleştirir. En yalnız anlarında da kendisiyle yakın dertten müzdarip arkadaşıyla birlikte. Hatun'un Nesrin'den çok farklı durumda olduğu söylenemez. Nitekim birlikte çay içip sohbet ettikleri saatler çok sınırlıdır ve Aristoteles'in de fikrine uyar şekilde (2014, s. 28) başkası ile yaşamak, paylaşmak zorunda olan insanlar vardır.

Erkekler tarafından yalnız bırakılan kadınlar en nihayetinde varoluşlarını sorgulayıp kaygı durumuna kapılabilmektedir. Bir şekilde dışlandıkları dünyaya fırlatılan kadınlar, hayatlarını kendileri yönlendirmek için yollar aramaktadır. Nesrin eşinden şikâyetçidir fakat çaresizdir. Hatun güçlü bir kadındır, hayalleri vardır ve aslında baştan itibaren özgür iradesini hayatını düzenlemek için kullanma

arzusundadır. Nesrin ise, daha edilgin bir karakterdir fakat, filmin başından beri görünmeyen kocasını yendiği an varoluşsal bağlamda ilerleme kaydedecektir. Yani zaten görünmez olanın görünmezliğini kabul ettiği an kendini görmeye başlayacaktır. Filmde erkekler, bilhassa Cafer, desain olmanın önündeki engel gibidir. Aynı zamanda da onun gidişi Heideggerci bir bakışla, desaine kapı aralar.

Film boyunca yalnızca erkeklerin değil, kadınların da kadınlar üzerinde hiyerarşi kurduğu görülür. Toplumsal cinsiyet normlarına göre zaten ötekileştirilen kadınlar bir de etnik köken sebebiyle dışlanır. Onlar, nereli olduğunu söylemeye çekinen, korkan kadınlardır. İşin içine toplumsal statü eklenince, maddi üstünlüğü kuranların kazandığı dünyada yalnızlığı yaşayan iki kadın görülmektedir. Ancak gücü parasından gelen kadınlar yalnız değildir demek yanlış olacaktır. Çünkü filmde aslında Nesrin ve Hatun'un kendilerini özgürleştirme faslına vardıkları yalnızlığın yanında bir de diğer kadınların sosyal ve duygusal yalnızlığı dikkat çeker. Örneğin, Hatun ile iletişim kurmaya çalışan Ayten, hem onun gelinine gitmesinden korkar, bir yerde terk edilme korkusu yaşar, hem de Hatun'un üstünde ezici bir güç göstererek tehditvari konuşmalar yapar.

Gece olunca herkesin uyuduğu bir zamanda Nesrin'in iç hesaplaşmalar yaptığı, tik tak saat sesiyle zamanın akışı içinde verilmiştir. Cefo'yu arayan kadın yine cevapsız kalır. Buradaki yalnızlık, Heidegger'in zamansallığına doğru bir yol alışın, sonsuzluğa olan isteksizliğin bir ürünüdür. Çünkü Nesrin artık bu acının bir sonu olsun istemektedir. Ama buna erişmesi için kendi varoluşunun ardına düşmesi gerekir. Heideggerci bakışla, endişe Nesrin'i bir dasein olarak kendi olanaklarını seçmede özgür kılar. Artık Nesrin kendi planlarına eğilebilen bir tekliktedir. Onun karanlık odada kızı uyurken yalnız kaldığı anlara varoluş çizgisinde bakıldığında, kaygı yaşadığı ve özgürlük hayali kurduğu söylenebilir. Nitekim tek başlılığı ağlayarak yaşamak istediği anlarda kızının sorumluluğu ile yeniden yalnız zamanlarına dönüşü onun kaçmak istediği düzenin bir ifadesidir.

Kocasının arayışını gündüz saatlerinde sürdüren kadın, geceleri kalabalıklardan sıyrılarak kendiyi baş başa kalır. Gündüz olunca, inşaatta kocasını arayan ve soran Nesrin'in büyük dünya içindeki küçük dünyasının altı, inşaatın çıkışında yapılan geniş plan çekimle çizilir. Elbette film boyunca modernizmin,

kapitalizmin insana getirdiği roller ve sınıfların yıkıcı etkisinin sonucu oluşan yalnızlık, kendisini hissettirmektedir. Kocaman binaların arasında insanlar adeta kaybolan yüzler gibi etrafa serpilmiştir. Cefo da bu serpilişin bir ürünüdür. Geleneksel aile yaşantısının kalabalığından gelerek büyük şehrin bulanık kalabalıkları içinde kaybolmuştur.

Nesrin anne ve babasıyla buluşmak için kızıyla birlikte bir mekâna gider. Kendi ailesiyle konuşurken dahi yalnız olduğunu hissettirmek amacıyla kamera işe karışır ve bakış yönünü eksilterek Nesrin'in karşısındakileri göstermez. Çünkü izleyici için gerekli olan, yalnızlığının sebebi değildir, o yalnızlıktan kurtulma çabasıdır. Anne ve baba sadece karşıdaki aynadan görülür. Ayna Nesrin'in arkasında gerçek dünyanın bir yansıması, göstergesidir. Kadının neler yaşadığının kimse tarafından tam olarak bilinmemesi ve aslında bildirilmek istenmemesine bir nevi işaretir. Nesrin'in yaşamında pek çok belirsizlik hakimdir. Bu belirsizlikler kimi zaman, hareketli kameranın kadınla beraber sokaklarda koşturmasıyla, kimi zaman etrafındaki insanların yüzünün önemsizleştirilmesi ile verilmektedir.

Nesrin'in yanında çalıştığı kadın psikologdur, eve yorgun geldiğinde anlattığı şey babasının yalnız ve huysuz oluşudur. Nesrin bir an düşünceye dalar. Acaba kendi yaşlılığında yalnız kalacağını mı düşünmüştür yoksa kendi derdinin yanında bunların hafif kaldığını mı düşünüp yine yalnız hissetmiştir bilinmez. Kadının Nesrin'e suç atması, üstünlük sağlama çabası Nesrin için çıkacağı düşünsel yolculukta yine önem arz etmektedir. Ayrıca iş başvurusunda bulunması için kadın tarafından yönlendirilen Nesrin, sigortalı işe girme çabasına girişir. Hatun ile arasında geçen diyalogda Nesrin, Hatun'un da bir gün terkedilebileceği, başkasının sigortasına güvenilmemesi gerektiğini söyler. Oysa Hatun kendinden ve kocasının ona olan bağlılığından son derece emindir. O da kocasının sorumsuzluğundan, duygusal anlamda tamamlayıcı olmamasından yakınır ama ev içindeki iş yükünü eşine göre daha çok taşıdığı için kendine vazgeçilmezlik konusunda güvenmektedir.

Nesrin ile Hatun arasındaki en büyük fark, Hatun'un güçlü olması ancak bu gücü, yalnızlığının farkında olup belki de Sartre gibi "bulantı" halini kabul etmesinden kaynaklanır. Çünkü bilir ki kocasından bu şartlarda ve bu davranışlarla memnun olma ihtimali yoktur. Yemek masasında zaten onun ettiği şikâyetleri dinlemeyerek bunu

gösterir. Yoksa o da çalıştığı yerde etnik kimliğinden dolayı ötekileştirilir. Hatta yer yer tramvayda, sokakta onun yalnızlığı olumsuz manada görülmektedir. Ancak o bilinçli olarak ayakları üstünde nasıl duracağını bilir. Üstelik bunu borçlu olduğu şey evlilik ya da koca değil, kendi iradesidir. Neticede evli olduğu zaman iş bölümü yapmaktan ziyade ev işlerinden, tamir yapmaya, çalışma hayatından para birikimine kadar çok şeyi kendi halleder. Eşi tarafından duygusal tatmini sağlanamayan kadının tek başlılığı tercih etmemesi için bir sebebi kalmamıştır.

Cefo'yu çarşıda gören Nesrin, peşinden koşar, ama ona yine kavuşamaz. O andan itibaren Cefo'nun hayatından tamamen gittiğini anlar. Kendine yol çizmeye başlar. Film, topluluk içinde evlilikten başka bir gereklilik bilmeden yetiştirilen kadınların kocası olmadan nasıl ayağa kalkacağına yönelik bir eleştiri getirmiştir. Bilhassa katıldıkları bir düğünde Hatun'un halay çekmesi ama Nesrin'in ayağa kalkmaması, eşi olmadan yanlış anlaşılma, hatıralarının gözünde canlanması ihtimali gibi sebeplere dayandırılabilir. Burada mühim bir nokta daha vardır ki o da Nesrin'in dünyasında, burada dans edenler ölen eşinin (gelmediğini kabullenme), cenazesine doluşan ve halay çeken insanlar gibidir. Sanki herkes onun acısının üstünde tepinmektedir. Düğünde Nesrin'in yalnızlığı cenazede ev sahipliği yapan bir kadın gibi sunulurken, kıyafet seçiminde siyah rengi tercih etmesi tuttuğu yasın bir yansımasıdır. Nesrin'in bir alışverişte beğendiği kırmızı ceketini almak yerine siyahı alması aynı şekilde yalnızlığının diğer bir ifadesidir. Çünkü, kırmızı dikkat çeken ben buradayım diyen bir renktir. Siyahın karşısında kırmızı yaşamayı, canlılığı simgelerken, siyah yalnızlığın karanlık yüzünün, dikkat çekmemenin karşılığıdır. Gölgede kalmanın ve ışıktan kaçmanın bir çeşit işaretidir de denilebilir.

İş başvurusunda bulunan iki kadın sigortalı işleri olsun ister. Her ne kadar Hatun başta eşinin sigortasına güvense de "terk edilme" ihtimalini düşünüp başvuruda bulunur. Hatun temizlik günlerinin boşalmasının ardından her zaman gittiği Ayten hanımın gelinine gider. Gelini de Ayten'den hoşlanmaz ve Hatun'un ağzından laf almaya çalışır. Hatun tam bir şeyler söyleyecektir ki gelin, Ayten ile telefonda konuşmaya başlar. Sanki hiçbir kötülük düşünmüyor gibi ve Hatun'u zan altında bırakırcasına diyaloga başlayınca Hatun rasyonel bir kararla oradan ayrılır. Onun bu kaçışı bir nevi yalnızlığı tercih etmesi kendi güvenli alanına dönmesi söz konusudur.

Filmde erkekler de dahil olmak üzere tüm karakterler yalnızdır. Ancak genel olarak hikâye kadının yalnızlığı üzerinden kurulmuştur. Asmin adlı küçük kız bile çok yalnızdır. Babası evi terk eden, annesinin gözyaşlarına şahit olan akranları sokakta oynarken annesiyle temizliğe giden kızın tek arkadaşı bez bebeğidir. Annesi tarafından sürekli çocuk değilmiş gibi davranmaya itilir. Kısıtlanır, kendi varoluşunu kavramasına fırsat verilmez. Özgür değildir ve birlikte varolmanın imkânını yaşamamıştır. Ebeveynleri tarafından yalnızlaştırılan Nesrin aynı baskı ve uygulamayı kızına yapmaktadır.

Nesrin'in kızıyla aştığı tüm yollar boyunca ve genel olarak filmde kamera, karakterleri arkadan biz göz gibi takip eder. Kişinin yanında, önünde değildir o bile kişileri fırlatılmış dünyalarında yalnız bırakmıştır. Müdahale etmez, sadece izler. Ancak filmin sonundan da anlaşılacağı gibi kamera onları katıksız izlerken bir yandan da biz de buradayız biz de sizin gibi kaybolduk ve yanınızdayız demenin bir karşılığıdır. Gerçek hayatta onlar gibi dışa atılan, kendi yolunu çizen kadınların varlığına bir işarettir.

Hatun'un Nesrin'i, Nesrinin de Hatun'u erkeklerine karşı davranışlarından dolayı suçlaması, bir zaman sonra arkadaşlıklarına zarar verir. Hatun'un metrobüste kafasının içindekilerle kaldığı anlar kalabalıklar içindeki yalnızlığına örnektir. Hatta öyle ki bu sahnede erkekler hariç kadınların yüzü görülür. Onlarsız yalnız mıdır kadınlar yoksa varoluşlarının keşfine mi çıkmışlardır bilinmemektedir.

Filmin sonunda Nesrin'in gidişi, varoluşcuları bir şekilde etkileyen Dostoyevski'nin "Başkasına ihtiyacım kalmadı ve artık bütün ihtiyaçlarımı karşılamak için kendime yeterliyim" sözünü hatırlatır. Varoluşunu tamamladığını düşünen bireylerin yalnızlık içine yanlışlıkla düştüğünü ifade eder. Ona göre bu kişide birtakım korkunç rahatsızlıkların, ruhi hastalıkların habercisidir (Işık, 2014, s. 119). Filmde sanki Nietzsche'nin bengi dönüşündeki gibi, hayatın sonsuz tekrarı da olsa pişmanlık duymayacağı şekilde yaşamının adımı atılır. Üstinsan güç istencinin ona sağladığı her şeyi sonuna kadar ve sonsuz kere tekrarlayacakmış gibi yaşayan, kendi arzusunu sonsuz bir biçimde tekrar etmeye niyetli olan insandır.

Varoluşsal sürecin sağlanması için diğer insanlarla iletişim halinde olmayı sürdürmek gerekir. Nesrin bu konuda çabalasa da eksik hissettiği yerde kıskançlık duygusuna kapılır. Hatun ile kocasının yağmurda şemsiyeleriyle evden çıktıkları sahnede, onları bir şemsiye altında kol kola gören Nesrin yeniden yalnızlığın umutsuz karanlığına düşer. Çünkü bu ataerkil düzende eşin yoksa, paran yoktur, güvenin yoktur, anlamın yoktur. Çünkü bu bakış açısıyla yetiştirilen çocuklar okumaktan ziyade evde "kadın olmak"lığa yakışan eğitimlerden geçmiş, yemek yapmış, bulaşık yıkamıştır. Nesrin'in gözünde Hatun'un hiç olmazsa aynı şemsiyede elinden tutan bir sığınağı vardır.

Kadının kadını nesneleştirmesinin bir örneği de "Kadınlık"a bakışında Hatun'un söylemlerinde görülmektedir. O, iş yapan, güzel ve bakımlı olan, yemeği yenilen bir varlıktır. Kendisi öteki konumdayken başka bir kadını öteki görme isteği Hatun'un nazarında bitmez. Çünkü onu bu duruma getirenlerden intikam almak ister. Bir üst insan değildir belki ama tüm tabuları yıkmak ister ve yerine kendinin yarattıklarını koymak ister. Ev almak ister parası yokken, ya da kızı olsun ister kendi çocuğu (oğlu) varken, sonunda da Asmin ile çeker gider. Film boyunca çabaladığı, kaderini kendisinin çizmeye çalıştığı görülür. Hatta filmin sonuna doğru yıkmak istediği tüm kurallar ve ezilmişlikler bulaşık makinesine yerleştirdiği bulaşıkları tekrar çıkarıp evden ayrılmasıyla sunulmaktadır.

Filmin sonlarına doğru Hatun'un hayalinde hep yer alan kız evlat isteğini Asmin ile bastırmaya çalıştığı ve annesinin yanından çocuğu alarak Nesrin'in daha da yalnızlaşmasına ve nihayetinde iç yolculuğa çıkmasına yardımcı olduğu görülmektedir. Hatun'un Nesrin'e maddi açıdan yardım etmediği, evden atılmasına sebep olduğu anda kadın veya akraba olmanın önemi silikleşir. Kendini kocaman bir terkedilmişliğin pençesinde bulan Nesrin intiharı dahi düşünür. "Biz kaybolduk" diyerek saklambaç oyunu oynayan anne kız sürekli bu sözü tekrar ederek ne demek istemektedir? Gerçekten kaybolmuş iki insan, kalabalık yığınlar arasında aidiyet hissini yeniden bulmaya çalışır. Ruhu kaybolan ve bedenine hapsolan Nesrin, ölümle ruhunu serbest bırakmak mı istemiştir bilinmemektedir. Nesrin artık kızını Hatun ile mutlu şekilde pazara giderken görünce arkalarından gider ve terkedilen bu kez kendisi

olur. İnzivaya çekilmenin getirdiği ruhunu arındırmaya benzer biçimde ruhunu özgürleştirmeye ihtiyacı vardır. Kimseye bir söz etmeden çekip gitmiştir.

Nesrin'in kızını ve arkadaşlarını terk edişi, sonunda yaşayıp yaşamadığı, Cefo'yu aramaya mı çıktığına yönelik veya neden gittiğine dair bilgi yoktur. Onun dasein olma yolunda önemli bir adımı tek başına kalma durumudur. Varoluşçular için insanın özgürlüğüne ket vuran Tanrı düşüncesi ve bir güç tarafından fırlatılma ihtimali, filmde ataerkil kodların sığınak haline getirdiği erkeğin bırakma, fırlatma durumuna dönüşmüştür. Cefo'nun terk ettiği Nesrin, Tanrının fırlattığı varoluşunu gerçekleştirme çabasındaki insan misali, bilmediği dünyaya kocası tarafından fırlatılmıştır. Ancak kendilerini dünyaya fırlatan güce hiçbir zaman ulaşamayan insan gibi Nesrin de Cefo'ya ulaşamaz. O andan itibaren Cefo'nun hayatından tamamen gittiğini anlar. Üstelik Nesrin'in tek terk edeni Cefo'da değildir. Aile bireylerinin de bu fırlatılma hikayesinde etkisi büyüktür.

Muhtaç olduğu gücün erkekte değil kendi varoluşunda olduğunu fark eden kadının özgür istenciyle eylemesi, kendi için varlık haline gelmesini sağlamıştır. Bunun ön koşulu ise yalnız karamsar kadından tek başına özgür kadına geçmekle sağlanır. Özetle, herhangi bir şey tarafından edilgin niteliklerden özgür istenciyle etkinliğe adım atan kadın, varoluşunun özüne de ulaşacaktır. Filmin sonunda Hatun artık kendi kızı saydığı Asmin ile bilinmez bir yolculuğa adım atar. Gece karanlığında küçük kızla çıktığı yolda kamera tarafından arkadan takip edilirken ikisinin de yüzü gülmektedir. Ve sonunda kızı kucağına alarak bir bütün haline gelmişlerdir. Hatun, mitsein olmaya da devam etmektedir. Heidegger açısından varlığın zaman içinde tükenmesi en önemli noktadır.

Kişinin gelecek eğilimi insan varlığının doğasında saklıdır. Bu sebeple, zaman içinde varlık olmak, bir şeye doğru giden devamlılık seyreden bir hareket etme duygusudur. Yani, geleceğe doğru yönelim insan olmanın doğasından kaynaklanır. Her ne kadar geçmişten gelen ve bunun üzerine düşünen canlılar olsak da doğamız ileriye bakmaya devam eder. Çünkü kişi olanaklarından ibarettir (Bowdon, 2018, s. 144). İşte Nesrin'in ve Hatun'un gidişi böyle bir bakışın, geleceğe yönelimin ürünü olarak ortaya çıkmıştır.

SONUÇ

Nesrin ve Hatun (özellikle Nesrin) hakikatle yüzleşmek üzere tek başlılıkla dünya arasında bir yolculuğa çıkar. Peki sosyal bir varlık olan insan neden yalnızlığı ya da uzaklaşmayı seçer? Film üzerinden düşünüldüğünde bunun sebebi kendine yetmek olabildiği gibi, Tanrısal boyutta bir hakikat keşfi de olabilmektedir. Yalnızlığın olumsuz havası, Nesrin'in kendisini keşfedişindeki gidişi ile dağılarak tek başlılığa evrilmiştir. Başlangıçta hem toplumsal hem de içsel nedenlerle yalnızlık yaşayan kadın karakterler, anlatının sonunda varoluşsal arayışlarında kendilerini tanımanın ve özneleşmenin ancak tek başlılıkla mümkün olduğunu kavrayarak bu durumu bilinçli bir tercih hâline getirir. Bu bağlamda film, bireyci bir perspektiften okunduğunda, özellikle gençlik döneminde başkalarını memnun etmeye yönelik beklentilerle kendi benliğinden uzaklaşan kadınların, tek başlılığı seçerek bu yanılsamalardan kopuşunu temsil eder. Yalnızlığın ölüm ve özgürlük korkusuyla birlikte geliştiği varoluşçu düşünce çerçevesinde, filmdeki kadın karakterlerin özgürlük arayışının mecburiyetlere, yalnızlık deneyimlerinin ise dayatılmış birlikteliklere karşı bir direniş biçimi olduğu görülmektedir. Nesrin ve Hatun, benliklerini keşfetme sürecinde özgürlük, ölüm ve yalnızlık gibi temel varoluşsal kaygılarla yüzleşir. Varoluşçuların fikrine dayanarak, Nesrin ve Hatun benliğini keşfederken özgürlük, ölüm, yalnızlık gibi kaygılar yaşamıştır. May'in (1997) de savunduğu diğerlerinin beklentisini yansıtan ayna olma hali iki kadın üzerinden okunmaktadır. Varoluşçu yalnızlık, içsel mücadele zamanlarında, zor seçimler yapmak zorunda kalındığında ve herhangi bir sınır durumundayken ortaya çıkmaktadır (Koç, 2021, s. 43). Tıpkı Nesrin'in gitmeye karar vermeden önce içsel çatışmalar yaşaması ve kızından ayrılarak çekip gitme kararının sınırındayken hissettiği yalnızlık gibidir. Tek başına kalınca insan kaybetmiş mi olur kazanmış mı olur? Filmin sonunda kadınların gidişi açık uçlu bir sonla verilerek amaçlarına ulaşmaları konusu cevapsız bırakılmıştır. Ancak Nietzscheci bir pencereden bakıldığında Nesrin üst insan olma adımını atarak kendi yaşamını belirleme yetisine kavuşmuştur. Ayrıca Sartrecı bir pencereden incelendiğinde özgürlüğü kendi seçimi haline getirerek eylediklerinden sorumlu olmuştur. Ve kendisi için varlık olarak kendi kaderini tayin etme yetisine erişmiştir. Nesrin dünyaya atılan kişi olarak kendi özünün tanımını kendisinden başka kimsenin ulaşamayacağı bir şekilde hiçliğe atılarak ve bulantısını kabullenerek

yapabilmiştir. Verilmiş özgürlükten ziyade kazanılmış bir özgürlük tabiri filmdeki kadınların çabasını göstermekte önemlidir. Sartre penceresinden, bulantısını görmezden gelen ve kamuflaj eden Nesrin, doğru yapıp yapmadığını sorgulayarak içsel hesaplaşmalar sonucu kendini sağlamlaştırmak amacıyla hiçliğe atılır. Kızının annesiz kalması pahasına verilmiş bir özgürlükten yoksun olarak direnişe başlar. İşte Nesrin'in sondaki eylemlerinin ana ögesi böyle bir özgürlük arayışıdır. Varoluşçu yalnızlığın insana huzursuzluk verirken aynı zamanda huzura ulaşmanın bir yolu oluşu Toz bezi filmi üzerinden incelenmiştir. Varoluşçu yalnızlıkta bireyin kendini tanımak ve geliştirmek için bir parçası olduğu yalnızlığa yönelmesi yer alır.

Bu noktada filmde söz konusu olan özgürlük, verilmiş değil, kazanılmış bir özgürlüktür. Nesrin'in eylemleri, doğru yapıp yapmadığını sorgulayan bir iç hesaplaşmanın sonucunda şekillenir. Kızını geride bırakma pahasına girdiği bu direniş, onun özgürlük arayışının en somut ifadesidir. *Toz Bezi*, varoluşçu yalnızlığın insanda huzursuzluk yaratan ama aynı zamanda hakikate ve içsel huzura açılan bir yol olduğunu ortaya koymaktadır. Filmde kadın karakterlerin başlangıçta sosyal ve dışsal koşullarla deneyimledikleri yalnızlık, anlatı ilerledikçe içsel ve varoluşsal bir deneyime dönüşür. Bu dönüşüm, onların ataerkil düzenin dayattığı rollerden sıyrılarak yalnızca kendileri olarak yaşama arzusuyla yola çıkmalarını mümkün kılar. Son kertede Nesrin, benliğini bilinçli bir biçimde arar, bulur ve varoluş yolculuğunda tek başlılığı seçerek özneleşmesini tamamlar. Bu dönüşüm yalnızca Nesrin'in bireysel özgürleşmesini değil, Hatun'un da kendi benliğiyle yüzleşmesini tetikleyen bir kırılma noktası oluşturur.

KAYNAKÇA

- Akarsu, B. (1979). *Çağdaş Felsefe*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Aristoteles. (2014). *Nikomakhos'a Etik* (F. Akderin, Çev.). Say Yayınları.
- Bakewell, S. (2021). *Varoluşçular Kahvesi. Özgürlük, Varoluş ve Kayısı Kokteylleri* (E. Gözgülü, Çev.; 4. bs). Domingo.
- Bowdon, T. (2018). *50 Felsefe Klasığı* (D.Yücel, D.Balcı, & S. Türkoğlu, Çev.). Pegasus Yayınları.
- Cevizci, A. (2008). *Felsefe*. Sentez Yayıncılık .
- Cevizci, A. (2020). *Felsefe Tarihi Thales'ten Baudrillard'a* (10. bs). Say Yayınları.
- Çelikkan, Ş. (2015). Varoluşa Adanan Bir Yaşam: Soren Aabye Kierkegard. İçinde B. Çetinkaya (Ed.), *Doğudan Batıya Düşüncenin Serüveni 20. Yüzyıl Düşüncesi*

- (ss. 359-375). İnsan Yayınları.
- Çüçen, A. (2003). *Heidegger'de Varlık ve Zaman*. Asa Kitabevi.
- Doğan, M., ve Tüzer, A. (2024). Yalnızlık ve Felsefe. *Uluslararası Dorlion Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 142-157. <https://doi.org/https://doi.org/10.5281/zenodo.11532723>
- Duva Kaya, Ö. (2022). Yaş Alma, Yalnızlık ve Tek Başlılık. *Yazıt Kültür Bilimleri Dergisi*, 2(2), 260-273. <https://doi.org/https://doi.org/10.29228/yazitdergisi.18>
- Dykstra, P., ve Fokkema, T. (2007). Social and Emotional Loneliness Among Divorced and Married Men and Women: Comparing the Deficit and Cognitive Perspectives. *Basic and Applied Social Psychology*, 29(1), 1-12. <https://doi.org/10.1080/01973530701330843>
- Foulquie, P. (1991). *Varoluşçuluk* (Y. Şahan, Çev.). İletişim Yayınları.
- Gellner, E. (2013). *Dil ve Yalnızlık. Wİtgenstein, Malİnowski ve Habsburg İkilemi* (A. Oğuz, Çev.). Kabcacı Yayınevi.
- Gierveld, J., Van Tilburg, T., & Dykstra, P. (2006). Loneliness and Social Isolation. İçinde A. Vangelisti ve D. Perlman (Ed.), *Cambridge Handbook of Personal Relationships* (ss. 485-500). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511606632.027>
- Gümüş Bilgi, E. (2020). *Derin Düşünceler Yalnızlık*. Olimpos Yayınları.
- Hançerlioğlu, O. (2007). *Düşünce Tarihi. Dört Bin Yıllık Düşünce, Sanat ve Bilm Tarihinin Klasik Yapıtları Üzerine Eleştirel İnceleme*. Eriş Yayınları.
- Işık, M. F. (2014). Dostoyevski'nin Romanlarında Varoluşçu Temalar. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 113-120. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/anemon/article/22317>
- Kabadayı, L. (2013). *Film Eleştirisi Kuramsal Çerçeve ve Sinemamızdan Örnek Çözümlemeler*. Ayrıntı Yayınları.
- Kalliopuska, M. (1986). Empathy and the Experiencing of Loneliness. *Psychological Reports*, 59(3), 1052-1054. <https://doi.org/10.2466/pr0.1986.59.3.1052>
- Koç, E. (2021). Ontolojik/ Varoluşsal Yalnızlık, Birlikte Varoluş ve Kendini Gerçekleştirme Üstüne. *The Journal of Social Sciences*, 54, 43-76. <https://doi.org/10.29228/SOBIDER.52424>
- MacIntyre, A. (2001). *Varoluşçuluk* (H. Hünler, Çev.). Paradigma Yayınları.
- May, R. (1997). *Kendini Arayan İnsan* (A. Karpat, Çev.). Kuraldışı Yayıncılık.
- McGraw, J. G. (1995). Loneliness, Its Nature and Forms: An Existential Perspective. *Man and World*, 28(1), 43-64. <https://doi.org/10.1007/BF01278458>
- Öcal, O. (2010). Varoluşsal Sorunlar, Birey ve Yeni Hayat. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (28), 313-324. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tubar/article/177282>
- Perlman, D., ve Peplau, L. (1984). Loneliness research: A survey of empirical findings. İçinde L. Peplau & S. Goldston (Ed.), *Preventing the harmful consequences of severe and persistent loneliness* (ss. 13-46). Government Printing Office.
- Sahakian, W. (1990). *Felsefe Tarihi* (A. Yardımlı, Çev.). İdea Yayınları.
- Sartre, J. (2005). *Varoluşçuluk* (A. Bezirci, Çev.; 19. bs). Say Yayınları.
- Savaş, H. (2006). Felsefi Eleştiri ve Ömer Kavur'un Karşılaşma Adlı Filminin Felsefi Eleştirisi. *Selçuk İletişim Dergisi*, 4(3), 128-137. <https://doi.org/10.18094/si.60109>
- Schopenhauer, A. (2008). *Yaşam Bilgeliği Üzerine Aforizmalar* (M. Tüzel, Çev.; 5.

- bs). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Storr, A. (1988). *Solitude: A return to the self. İçinde Solitude: A return to the self.* Free Press.
- Svendsen, L. (2021). *Yalnızlığın Bilgeliği* (M. Ersen, Çev.; 4. bs). Redingot.
- Timuçin, A. (2004). *Düşünce Tarihi 3 Gerçekçi Düşüncenin Çağdaş Görünümü* (5. bs). Bulut Yayınları.
- Timuçin, A. (2011). *Felsefe Dizisi. Gençler İçin Felsefe Tarihi* (2. bs). Bulut Yayınları.
- Topakkaya, A., ve Urtekin, G. (2022). Varoluş Felsefesinde Bir Problem Olarak Kaygı. *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, (34), 279-299. <https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/1172406>
- Yakut, S. (2019). *Yalnızlık Psiko-Sosyal Bir Bakış*. İksad Yayınevi.

Extended Abstract

Loneliness is a multidimensional phenomenon that cannot be reduced to the mere absence of social relations. While loneliness is often experienced as an externally imposed condition shaped by social exclusion, loss, and structural inequalities, solitude emerges as a conscious and voluntary state through which individuals confront themselves and redefine their existence. Existential philosophy conceptualizes loneliness not only as a source of anxiety but also as a critical threshold in the process of self-realization and freedom. In this framework, solitude is not synonymous with deprivation; rather, it functions as a transformative space in which the individual gains awareness of their own being. This study examines the transition from existential loneliness to chosen solitude through the film *Toz Bezi* (2015), focusing on how female characters subjected to social and patriarchal marginalization gradually convert loneliness into an emancipatory mode of existence.

The main research problem of the study is to analyze how the loneliness experienced by women as a result of social othering, gender norms, and economic precarity evolves into a conscious preference for solitude and self-determination. Rather than approaching loneliness as a passive condition imposed upon the individual, this study interprets solitude as an active existential choice that enables self-recognition and autonomy. In this regard, *Toz Bezi* serves as a cinematic representation of structural domination over women and the processes through which female characters attempt to break away from these constraints to reconstruct their identities. The study employs philosophical criticism as a qualitative method,

examining the film's narrative structure, character development, spatial organization, temporal rhythm, and symbolic imagery in relation to existential concepts such as freedom, anxiety, choice, responsibility, and selfhood. The film narrates the intertwined lives of Nesrin and Hatun, two women working as domestic cleaners in Istanbul, whose everyday struggles reflect broader issues of gendered labor, ethnic marginalization, and social invisibility. Nesrin's experience of abandonment by her husband initiates a state of emotional and social loneliness that gradually deepens into an ontological crisis. Her loneliness is not merely the result of physical isolation but is embedded in a persistent sense of being unseen and unsupported within both familial and social structures. Hatun, on the other hand, initially appears more resilient and pragmatic, relying on her perceived stability within marriage. However, she too experiences various forms of loneliness, particularly through emotional neglect and ethnic discrimination. The film illustrates that loneliness is not exclusive to the absence of relationships but is deeply connected to the quality and meaning of social bonds.

Through a philosophical reading grounded in existential thought, the study interprets the characters' experiences in relation to concepts articulated by thinkers such as Kierkegaard, Heidegger, Sartre, and Nietzsche. Nesrin's gradual withdrawal from her previous attachments and her final decision to leave without explanation can be understood as an existential act rather than mere abandonment. Her journey reflects Heidegger's notion of *Dasein* confronting its own possibilities through anxiety and temporal awareness. Loneliness becomes a space in which Nesrin recognizes the insufficiency of externally defined roles and begins to assume responsibility for her own existence. Similarly, Sartre's emphasis on freedom as an unavoidable condition resonates with Nesrin's realization that meaning cannot be granted by others but must be actively chosen, even at the cost of uncertainty and loss.

Cinematically, *Toz Bezi* reinforces this existential transformation through its visual language. The frequent use of tracking shots from behind, the distancing of the camera from characters' faces, and the emphasis on urban spaces that dwarf individual bodies all contribute to a sense of abandonment and "thrownness." At the same time, these techniques underline the characters' gradual movement toward self-awareness. The film's restrained aesthetic avoids melodramatic resolution, instead presenting

solitude as an open-ended condition rather than a definitive solution. This openness reflects the existential premise that freedom is not a final state but an ongoing process shaped by choices and responsibilities.

In conclusion, the study argues that *Toz Bezi* portrays loneliness as a condition that initially emerges from social exclusion and patriarchal structures but ultimately transforms into solitude through conscious existential choice. The female characters' transition from imposed loneliness to chosen solitude signifies not defeat but a reconfiguration of agency. Solitude becomes a means of resisting prescribed identities and reclaiming selfhood beyond relational dependence. By situating women's everyday struggles within an existential framework, the film offers a critical reflection on freedom, responsibility, and the possibility of self-determination under conditions of structural constraint. This analysis demonstrates that existential loneliness, while painful, can function as a catalyst for emancipation when it enables individuals to confront their own existence and redefine their relationship to the world.

Research Background & Aim

Loneliness has predominantly been examined in social sciences as a negative condition arising from social isolation, exclusion, and the absence of interpersonal relationships; however, existential philosophy reframes loneliness as a fundamental condition of human existence that can also function as a transformative space for self-awareness and freedom. In cinematic representations, women's loneliness is often portrayed as a passive state rooted in patriarchal oppression and emotional deprivation, leaving limited room for agency or philosophical inquiry. Within this context, *Toz Bezi* (2015) offers a distinctive narrative by depicting female loneliness not merely as an imposed social condition but as a process that gradually evolves into a conscious preference for solitude. The aim of this study is to analyze how the film constructs the transition from existential loneliness to self-chosen solitude through its female characters, and to examine this transformation within an existential philosophical framework, focusing on concepts such as freedom, anxiety, choice, responsibility, and selfhood.

Methodology

This study adopts a qualitative research design grounded in philosophical criticism as its primary methodological approach. The film *Toz Bezi* (2015) is analyzed as the main case through close textual and visual analysis, focusing on narrative structure, character development, spatial and temporal organization, and cinematic techniques such as framing, camera movement, and symbolism. Rather than employing empirical measurement or audience-based data, the analysis is conducted through an interpretive framework informed by existential philosophy. Key concepts including loneliness, solitude, freedom, anxiety, choice, and responsibility are used as analytical lenses to examine how meaning is constructed within the film. The methodology prioritizes the internal coherence of the cinematic text and its philosophical implications, aiming to reveal how existential themes are embedded in everyday experiences and gendered representations within the narrative.

Findings

The analysis reveals that *Toz Bezi* constructs loneliness as a dynamic and evolving condition rather than a fixed state of deprivation. The female characters initially experience loneliness as a consequence of social exclusion, economic precarity, and patriarchal structures that limit their agency and render their labor and emotions invisible. As the narrative progresses, loneliness gradually shifts from an externally imposed condition to an internally negotiated experience, enabling a movement toward self-awareness and autonomy. Cinematic elements such as sustained following shots, the marginalization of faces within the frame, and the use of urban spaces emphasize the characters' sense of abandonment while simultaneously foregrounding their emerging subjectivity. The findings indicate that solitude functions not as withdrawal or defeat but as an existential strategy through which the characters confront responsibility, make choices, and redefine their identities beyond relational dependence.

Conclusion & Discussion

This study concludes that *Toz Bezi* reconfigures women's loneliness from a socially imposed condition into an existentially productive state that enables self-determination and agency. Rather than framing solitude as withdrawal or isolation, the

film presents it as a conscious choice through which female characters confront anxiety, assume responsibility, and redefine their identities beyond patriarchal and relational constraints. The discussion demonstrates that this transformation aligns with existential philosophical perspectives that regard loneliness as an inevitable yet potentially liberating dimension of human existence. By situating women's everyday struggles within an existential framework, the film challenges conventional cinematic representations of female suffering and offers a nuanced portrayal of solitude as a mode of resistance and selfhood. In this sense, *Toz Bezi* contributes to feminist and philosophical film discourse by foregrounding solitude not as loss, but as a critical space for becoming.

Yazarların çalışmaya katkı oranları birinci yazar için %60, ikinci yazar için %40'tır.

Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.